

Tempen på sjöfartsbranschen

Riksrapport 2025

TRANSPORTFÖRETAGEN

Rekryteringsbehovet hos medlemsföretagen i Transportföretagen Sjöfart

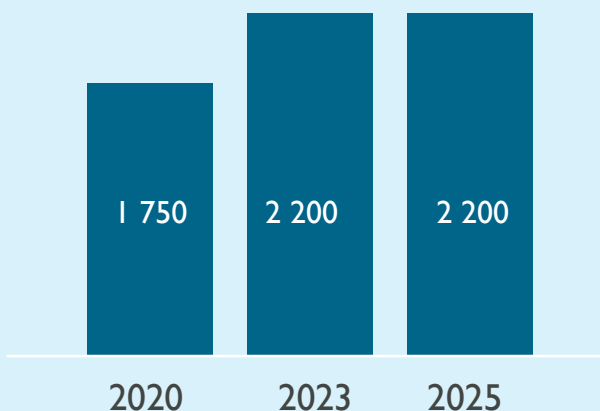
TRANSPORTFÖRETAGEN

Rekryteringsbehovet
uppskattas till

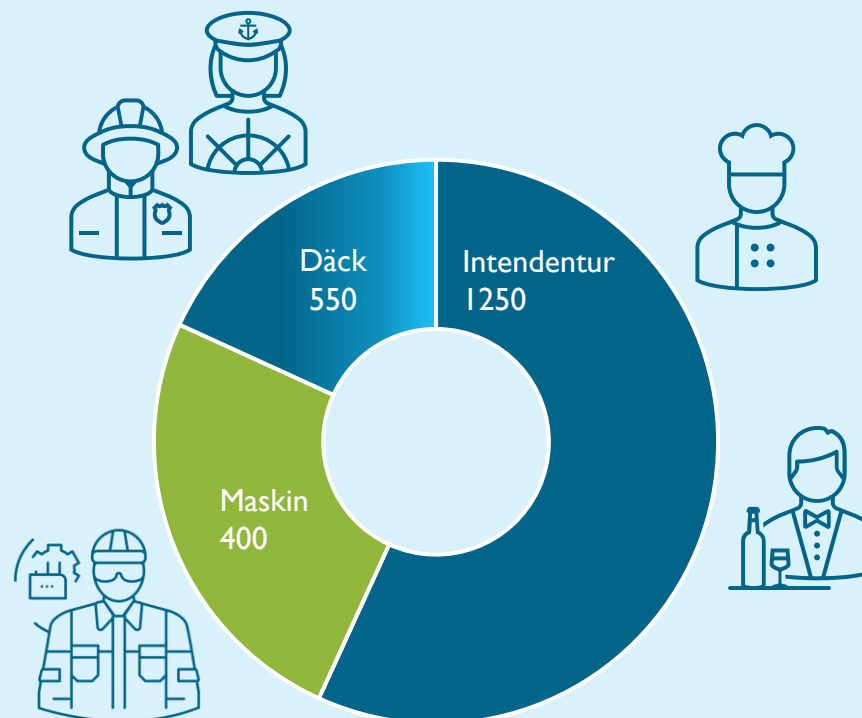
2 200

för perioden
2025-2027

Rekryteringsbehovet enligt de
senaste rapporterna

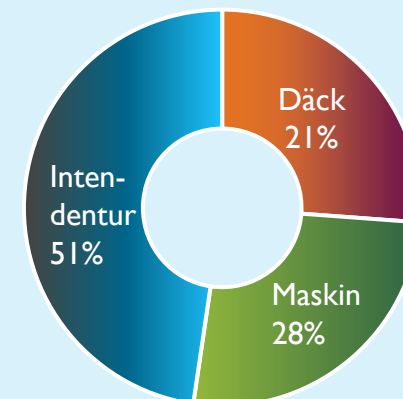

Störst behov inom yrkesgruppen
intendentur

Utmaningar att rekrytera

Fördelning ej tillsatta tjänster
per yrkesgrupp:

Kockar står för en tredjedel av
ej tillsatta tjänster.

2 av 3 företag har haft problem
att rekrytera kockar.

Våra medlemsföretag

1 av 3 tillsvidareanställda är kvinna

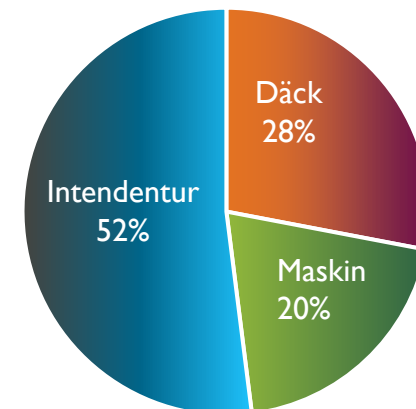

Över 40% är passagerarfartyg

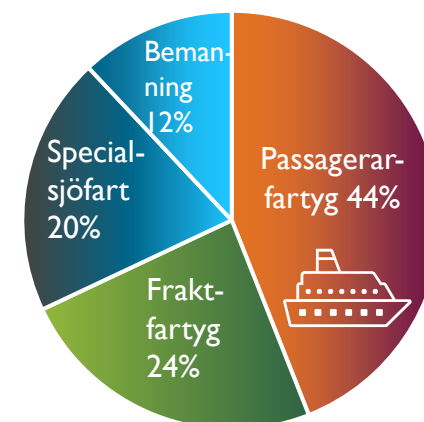

80% av medarbetarna arbetar på ett passagerarfartyg

Fördelning av totalt antal anställda per yrkesgrupp:

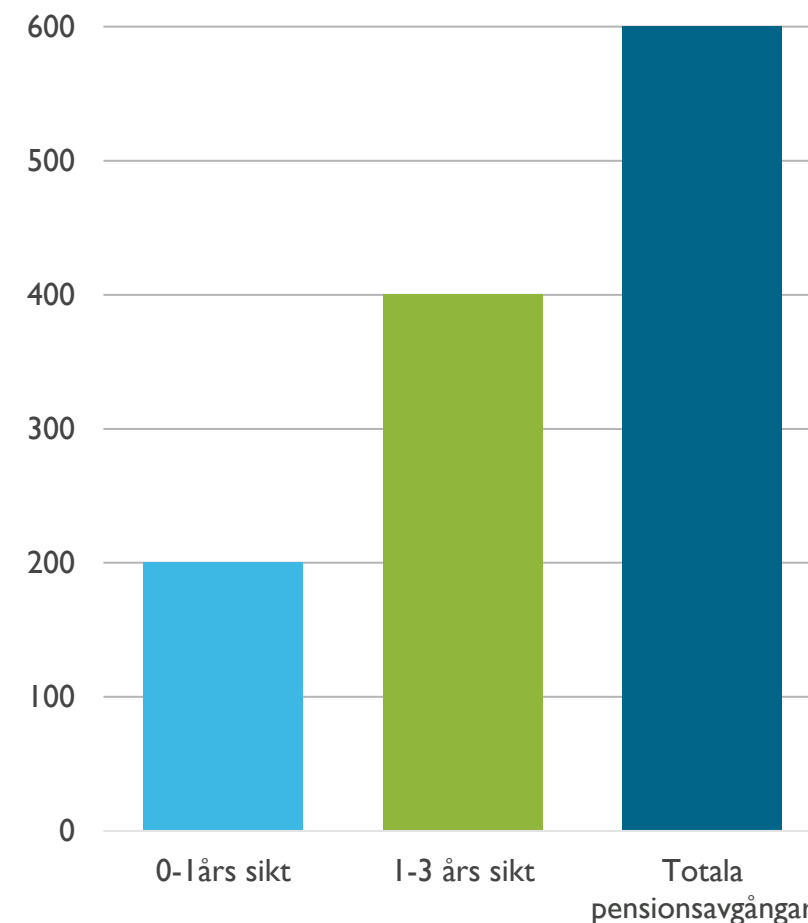
Fördelning fartyg inom respektive segment:

Kommande pensionsavgångar 2025-2027

- totala sjöfartsbranschen

- Under 2025-2027 går drygt **600** personer i pension.
- Av dessa går **200** personer i pension under det närmaste året och **400** personer de efterföljande två åren.

Rekryteringsbehov

Rekryteringsbehovet uppskattas till 2 200 personer 2025-2027

Yrkesgrupp	0-1 år	1-3 år	Totalt
Intendentur	500	750	1 250
Däck	250	300	550
Maskin	150	250	400
Alla	900	1 300	2 200

- Det sammanlagda rekryteringsbehovet bedöms till närmare 2 200 personer under den kommande treårsperioden.
- Inom det närmaste året bedöms rekryteringsbehovet till 900 personer och 1 300 personer de efterföljande två åren.
- Rekryteringsbehovet på tre år sikt bedöms vara lika högt som i Tempen 2023 (2 200 personer 2023-2025).

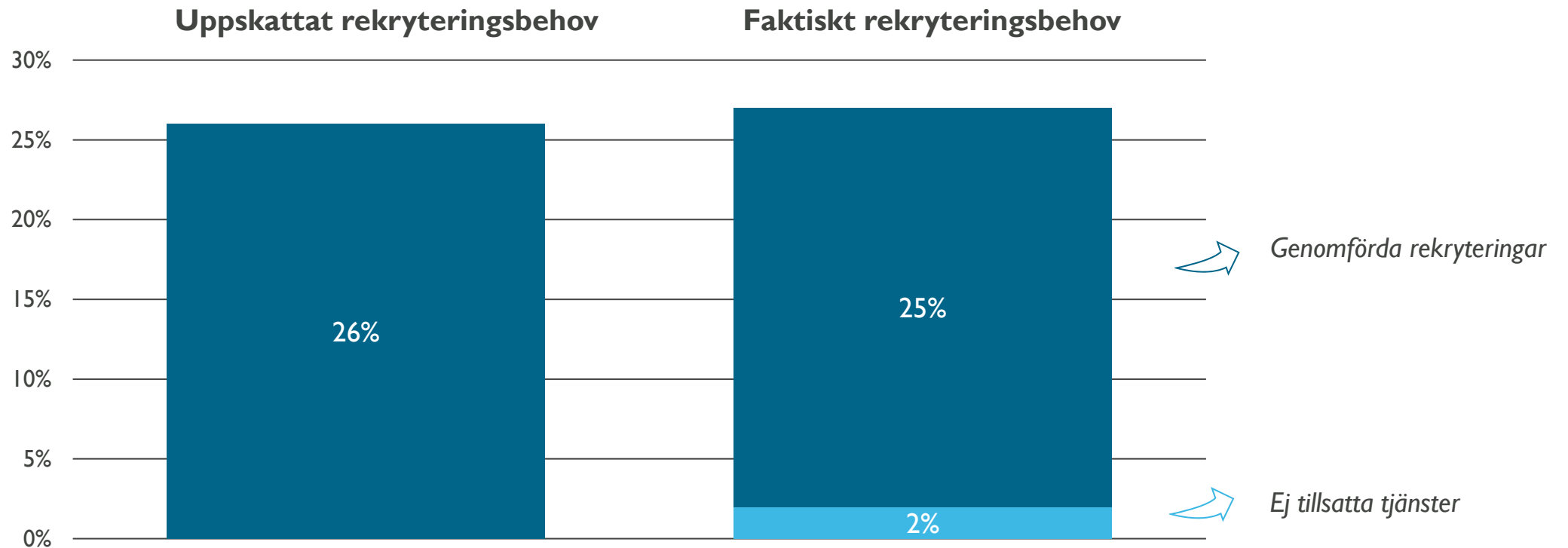

Rekryteringsbehovet – vad blev utfallet?

Våra medlemsföretag har koll

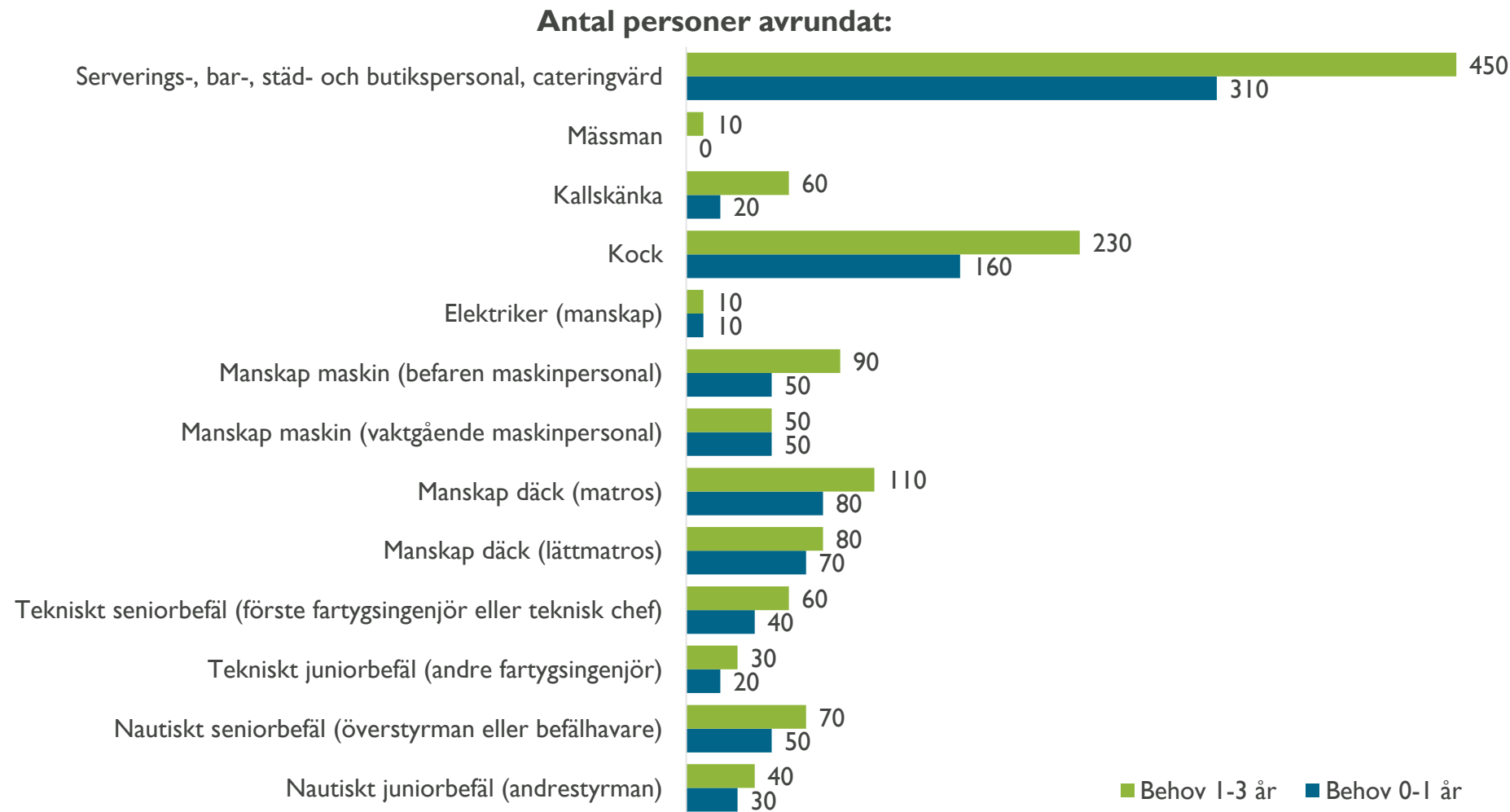
- Förväntade och faktiska rekryteringar 2024

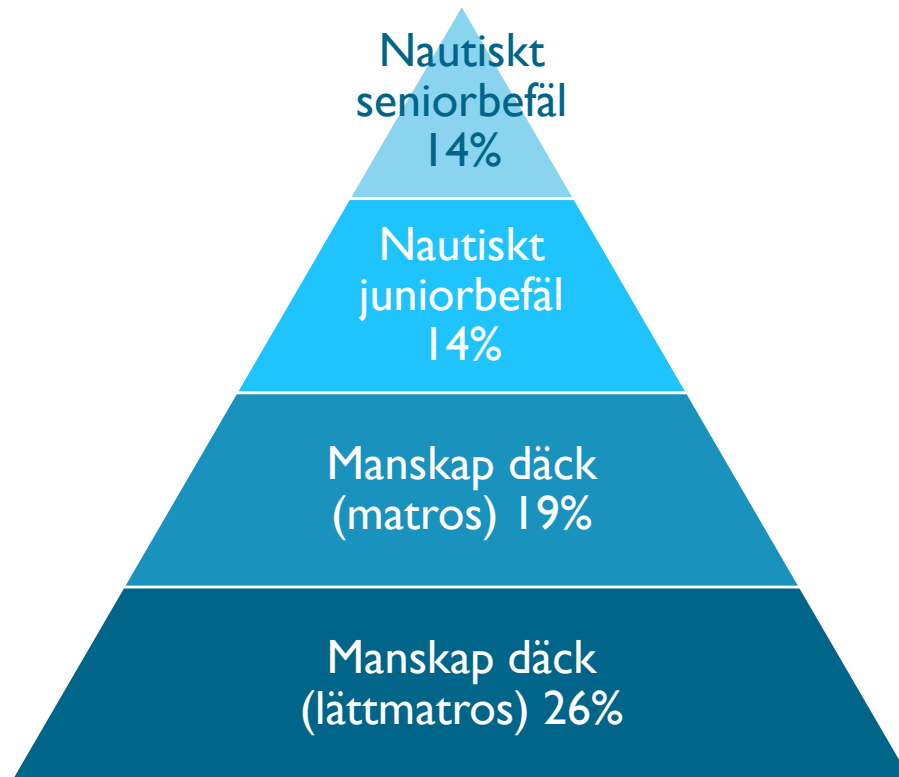
Det uppskattade rekryteringsbehovet under 2024 motsvarade 26 procent av dagens anställda.

Utfallet av faktiska rekryteringar under 2024 motsvarade 25 procent av dagens anställda. Därutöver kunde tjänster motsvarande 2 procent av dagens anställda inte rekryteras på grund av kompetensbrist.

Rekryteringsbehov per yrkesgrupp 2025–2027

Rekryteringsbehov av befäl och manskap 2025-2027 i relation till dagens anställda

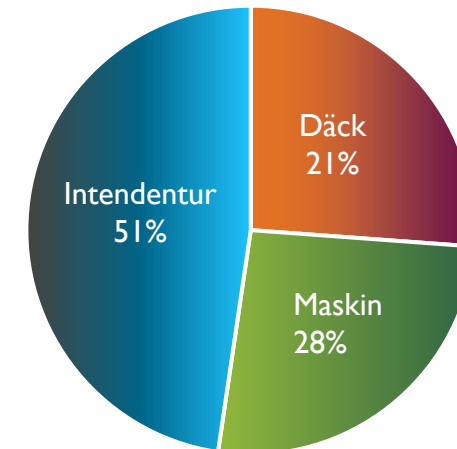
Rekryteringsutmaningar

Branschens rekryteringsutmaningar

- Bland de företag som har behövt rekrytera har **7 av 10** haft utmaningar
- **Närmare 200 tjänster** har ej kunnat tillsättas
 - Av dessa är hälften inom intendenturen, där kockar utgör den största gruppen och står för en tredjedel av alla ej tillsatta tjänster
- Stort behov av säsongsanställda

Fördelning ej tillsatta tjänster per yrkesgrupp:

Sjöfartsspecifika befattningar (däck och maskin)

Framför allt konkurrens inom branschen

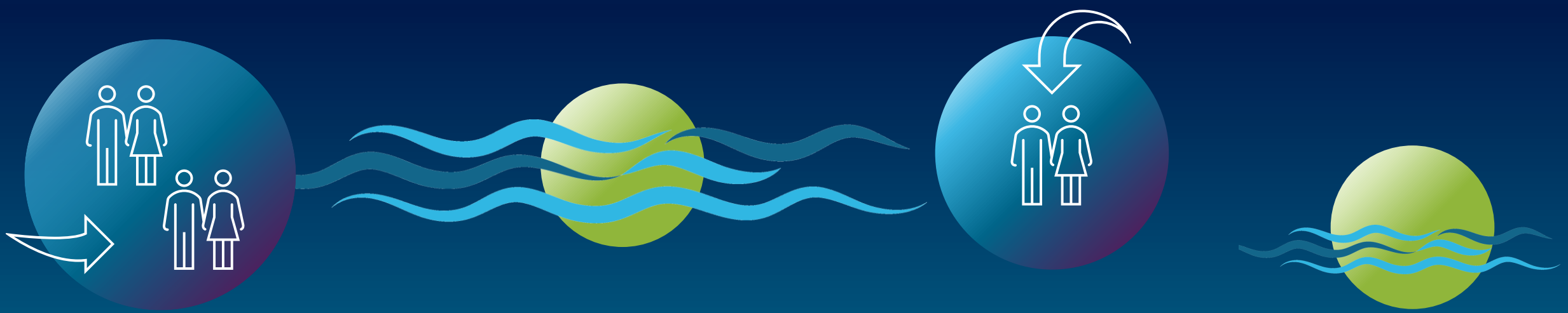
Uppmönstring kräver utbildning och sjötid – risk för brist om inte företagen lyckas fylla på underifrån

Inom intendentur

Stor konkurrens med andra branscher

Framför allt stor brist på kockar, där 2 av 3 företag anger att de haft problem att rekrytera kockar

Stor andel säsongsanställda som påverkar rekryteringsvolymen

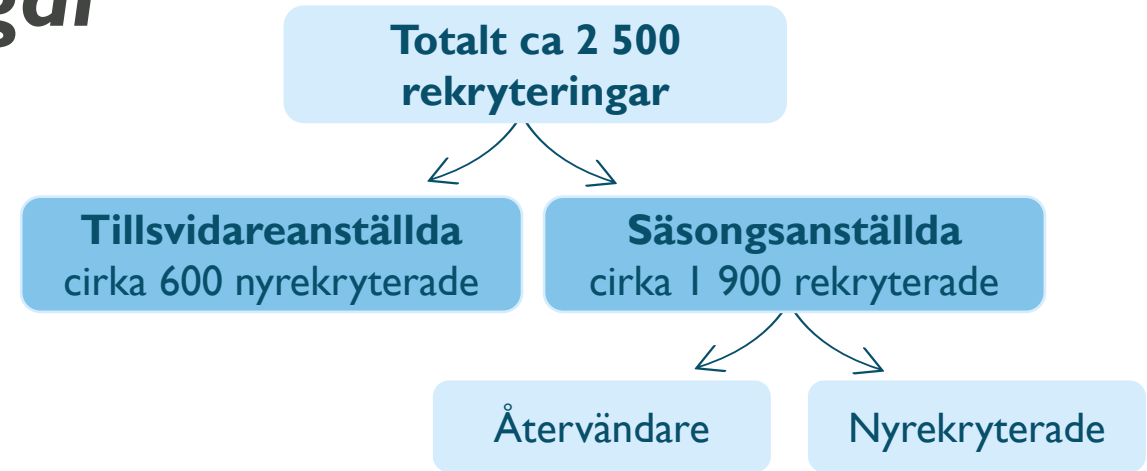

Rekryteringar

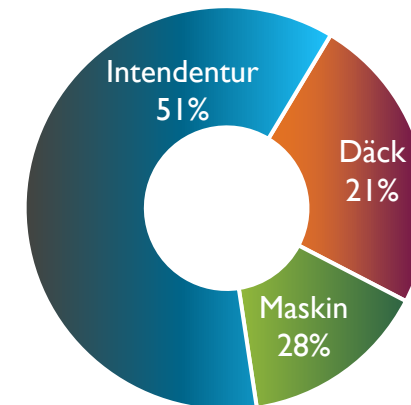

Det senaste årets rekryteringar

- *Totalt har hela sjöfartsbranschen genomfört närmare 2 500 rekryteringar det senaste året. Över hälften av dessa var inom intendenturen.*
- *En stor andel av rekryteringarna är säsongsanställda.*
- *Bland de rekryterade säsongsanställda är en stor andel återvändare från en tidigare säsong.*

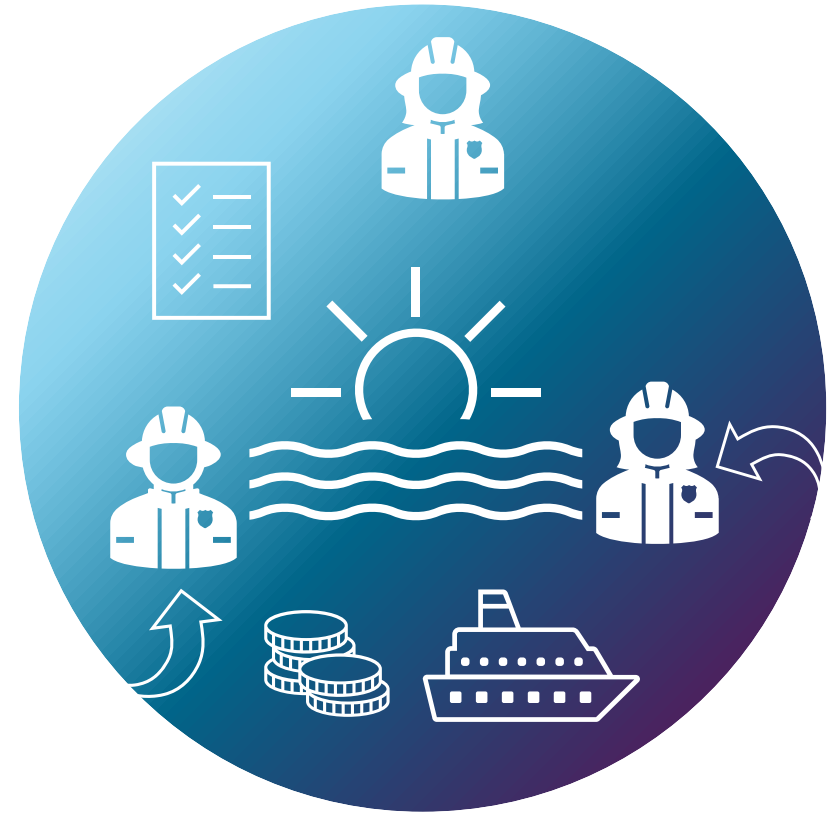
Fördelningen av de senaste årets rekryteringar per yrkesgrupp:

Värdet av återvändande säsongspersonal

- *Behöver kortare introduktionstid.*
- *Har redan den obligatoriska säkerhetsutbildningen Basic Safety (med en giltighet på fem år).*

Genom att återanställa säsongsanställda kan branschen undvika kostnader för introduktionstid och utbildning.

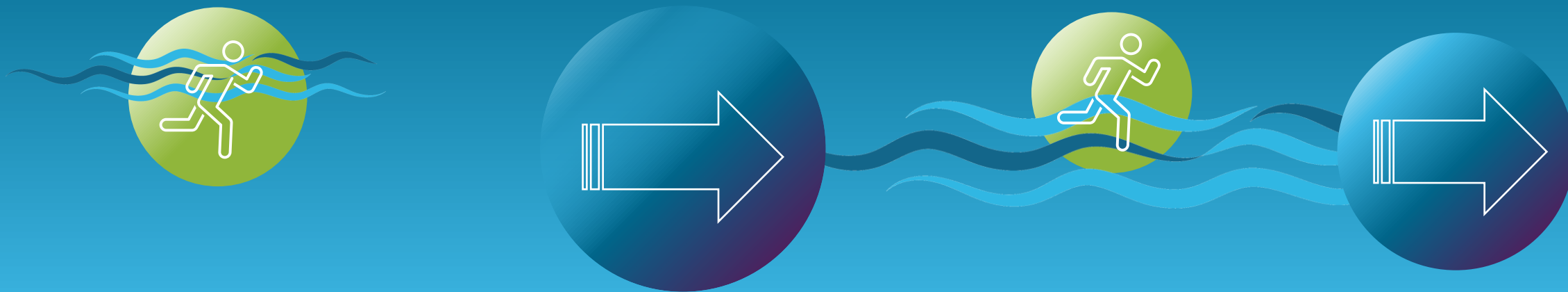
Kvinnor i sjöfarten

- Majoriteten av kvinnorna i branschen finns inom intendenturen där de utgör hälften av alla anställda.
- Lägst andel kvinnor är inom maskin.

Yrkeskategori	Anställda kvinnor 2025	I av 3 anställda är kvinnor
Intendentur	50%	
Däck	9%	
Maskin	3%	
Totalt	29%	

Inflöde till branschen

Gymnasieutbildningar

Sju gymnasieskolor i Sverige som examinerar till:

- Lättmatros
- Vaktgående maskinpersonal

Utbud och behov 2025-2027

Rekryteringsbehov: 250 personer

Examinerade: 240-270 personer

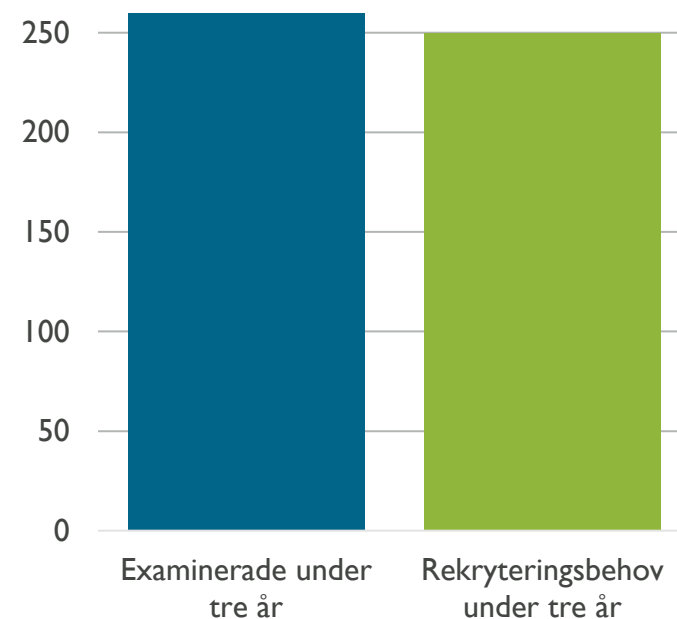
Yrkesvux – vuxenutbildning

- Möjliggör att arbeta som lättmatros eller vaktgående maskinpersonal
- Potential att öka inflödet till branschen

Möjligheter att tillgodose behov

Förutsatt att de examinerade söker sig till sjöfartsbranschen i Sverige och att gymnasieskolorna bibehåller nuvarande examineringsvolym kan det potentiella utbudet tillfredsställa behovet av matrosar och maskinpersonal på tre års sikt.

Utbud jämfört med behov:

Universitets- och högskoleutbildning för framtidens befäl

I Sverige erbjuds sjökaptens- och sjöingenjörsutbildning vid två lärosäten:

- Chalmers tekniska högskola, Göteborg
- Linnéuniversitetet, Kalmar

Dessa utbildningar leder till examen som sjökapten och sjöingenjör, vilket ger grundbehörighet att arbeta som nautiskt och tekniskt befäl.

Examinerade

År 2024 examinerades ca 80 personer från sjökaptensprogrammen och 35 personer från sjöingenjörsprogrammen.

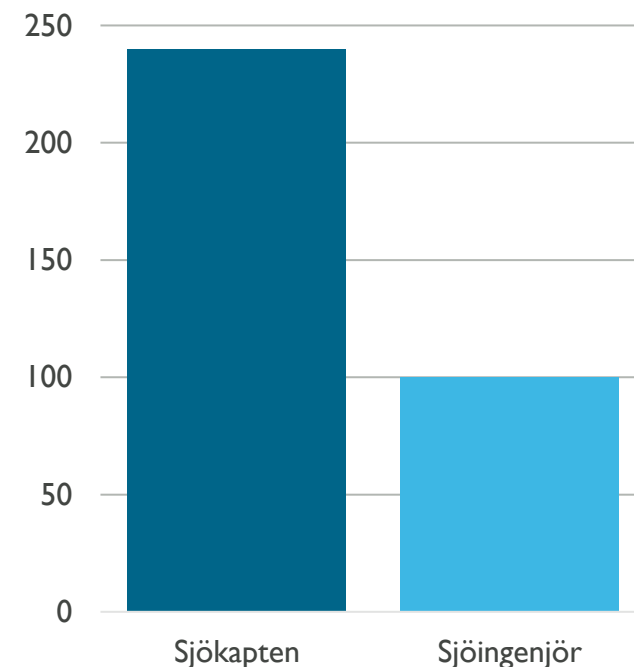
Rekryteringsbehov 2025-2027

På tre år sikt är det bedömda behovet av nautiska befäl ca 180 personer och tekniska befäl ca 140 personer. Gäller både juniora och seniora befäl.

Möjligheter att tillgodose behov

Eftersom det krävs både sjötid och behörigheter för att mönstra upp behövs ett jämnt inflöde av nyexaminerade till branschen för att på kort sikt tillgodose behovet av juniora befäl och i förlängningen behovet av seniora befäl.

Potentiellt utbud - antal examinerade 2025-2027

Ovan baserat på tidigare års antal examinerade från sjökaptens- och sjöingenjörsprogrammen

Slutsatser

Transportföretagens slutsatser

Olika förutsättningar påverkar rederiernas möjligheter att hantera sitt rekryteringsbehov:

1. Fartygstyp och segment.
2. Beroendet av säsongsanställda och möjlighet att rekrytera utländsk kompetens/besättning.

Det stora behovet inom intendenturen påverkas av säsongsanställda. Störst utmaning att rekrytera kockar och serverings-, bar-, butiks- och städpersonal.
2 av 3 företag har problem att rekrytera kockar.
Inom intendenturen är det högre konkurrens med landbaserade branscher.

Konsekvenser av kompensbrist

- Cirka 7% av rekryteringsförsöken har misslyckats.
- En tredjedel av de ej tillsatta tjänsterna är en kock.

Förväntat rekryteringsbehov jämfört förväntade avgångar

- Det förväntade rekryteringsbehovet är i nivå med förväntade avgångar på tre års sikt. Gäller både icke-pensionsavgångar och pensionsavgångar.

Personer inom sjöfartsspecifika befattningar lämnar sällan branschen helt:

När personer inom däck och maskin slutar av andra skäl än pension går de i de flesta fallen till ett annat rederi inom branschen.

Förslag på åtgärder

Transportföretagens förslag på åtgärder 2025

- **Attraktivitet och dimensionering**

- **fler måste välja Sjöfarten**

Vid sidan om branschens eget ansvar måste politiken jobba för en attitydförändring i samhället i syfte att attrahera fler att välja yrkesutbildningar. Samtidigt måste antalet utbildningsplatser riktade mot sjöfarten spegla branschens behov. Det är av största vikt att dimensioneringen av gymnasieskolan verkligen speglar de reella behoven.

- **Större inflytande för företag och branscher**

Politiken på alla nivåer måste ta större ansvar för en bättre fungerande kompetensförsörjning, för en gymnasieskola som utbildar för arbetsmarknadens behov och för att rollfördelningen mellan det offentliga och arbetslivet utvecklas och förtydligas. Företag inom sjöfartsbranschen måste få ett mycket större inflytande över yrkesutbildningarna.

- **Ökad jämställdhet inom Sjöfarten**

Transportföretagen jobbar aktivt och långsiktigt tillsammans med branschen för att öka jämställdheten i hela transportnäringen och vi välkomnar politiska satsningar som stöttar det jämställdhetsarbetet.

- **Tillgång till fortbildning och teknik**

Transportföretagen vill se väsentligt ökade resurser till fortbildning av lärare för att utbildningssystemet ska hålla jämna steg med teknikutvecklingen. Parallellt måste det vara möjligt för lärare att, med tillgång till modern teknisk utrustning, lära ut framtidens kunskaper.

- **Utvecklingsorienterat utbildningssystem**

Transportnäringen är stadd i förändring. Utbildningssystemet måste framöver bli än mer flexibelt och förändringsbenäget. Det måste ständigt finnas en öppenhet inför nya utbildningsutgångar som bättre möter transportsektorns efterfrågan på kompetens – såväl gymnasialt som på högskolenivå.

- **Anpassat regelverk för NY**

Regeringens satsning på Nationell yrkesutbildning, NY, kan bli en snabb och träffsäker lösning för sjöfartens rekryteringsbehov. Men politik och myndigheter behöver snabbt anpassa regelverk som idag utestänger sjöfartsbranschen och därmed omöjliggör en sådan utveckling.

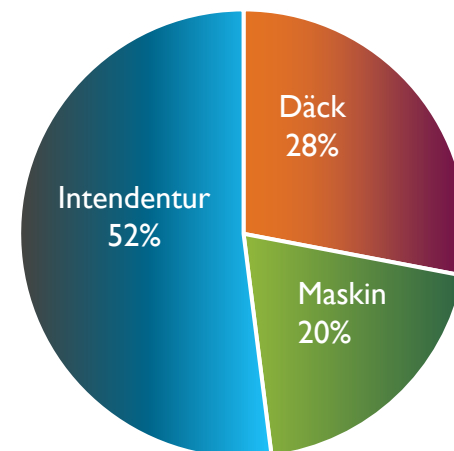
Undersökningsmetod

Kort om undersökningens metod och genomförande

- Undersökningen omfattar endast ombordanställda på svenskflaggade fartyg
- 35 medlemsföretag varav 25 skickade in svar
- Svarsfrekvens på drygt **71 procent**
- 15 olika yrkesgrupper har undersökts uppdelade på däck, maskin och intendentur
- I dessa företag finns **4 800 anställda**
 - Över 50 procent av medarbetarna arbetar inom intendenturen, 28 procent på däck och 20 procent inom maskin
- För att komplettera enkätsvaren har 10 djupintervjuer genomförts med företag i branschen

Fördelning av totalt antal anställda per yrkesgrupp:

Branschen består av ca 10 000 ombordanställda och omfattar mönstrade sjömän och intendenturpersonal.

Yrkesrollsbeskrivning

Tekniskt befäl	Nautiskt befäl	Intendentur
Tekniskt juniorbefäl - Andre fartygsingenjör Ansvarar för operativ drift av maskiner och arbetsleder motormän. Kräver sjöingenjörsexamen och certifikat.	Nautiskt juniorbefäl - Andrestyrman Ansvarar för navigation under vakt, livräddningsutrustning och sjukvård ombord. Arbetsleder manskapet vid lastning och lossning tillsammans med överstyrman. Kräver fartygsbefäl klass V och flera certifikat.	Ombordsservicepersonal Arbetar inom hotell, restaurang och butik ombord med fokus på service och trivsel. Finns även chefsbefattningar inom ombordsservicen som då har en befälsroll.
Tekniskt seniorbefäl - Förste fartygsingenjör Planerar underhållsarbete och ansvarar för inköp och organisation inom maskinavdelningen. Kräver högre behörighet och certifikat.	Nautiskt seniorbefäl - Överstyrman Är personalansvarig för däcksbesättningen och ansvarar för lastplanering och säkerhet. Kräver fartygsbefäl klass II eller högre samt omfattande certifiering.	Kock Lagar mat ombord på fartyg och utför alla förekommande arbetsuppgifter i köket.
Tekniskt seniorbefäl - Teknisk chef Högsta positionen inom maskin och el med ansvar för teknisk utrustning, personal och ekonomi. Kräver sjöingenjörskompetens och omfattande erfarenhet.	Nautiskt seniorbefäl - Befälhavare Har den högsta positionen ombord med ansvar för besättning, säkerhet, navigation och administration. Kräver sjökaptensexamen och omfattande erfarenhet.	Mässman Hjälper kockarna med matlagning och provianthantering samt ansvarar för städning av hytter och tvätt.
Manskap-Maskin	Manskap-Däck	Kallskänka Är en specialist inom köket som fokuserar på att tillaga och presentera kalla rätter.
Vaktgående maskinpersonal Arbetar i maskinrummet med underhåll och övervakning av maskiner. Kräver utbildning eller sjötid som motorelev samt certifikat.	Lättmatros Arbetar med underhåll, vakthållning och lastning/lossning ombord. Kräver gymnasieutbildning med sjöfartsinriktning eller sjötid som jungman samt certifikat.	
Befaren maskinpersonal Utför samma uppgifter som vaktgående maskinpersonal med högre behörighet. Kräver utbildning och längre sjötid samt ytterligare certifikat.	Matros Utför samma uppgifter som lättmatros men med högre behörighet. Kräver utbildning och längre sjötid samt ytterligare certifikat.	
Fartygselektriker Ansvarar för underhåll och reparation av elektrisk utrustning ombord. Kräver elutbildning eller maskintjänstgöring samt certifikat.		

Tempen på sjöfartsbranschen 2025

